Classic Poetry Series

Peter Andreas Heiberg

- 6 poems -

Publication Date:

2012

Publisher:

PoemHunter.Com - The World's Poetry Archive

Peter Andreas Heiberg (1758-1841)

Peter Andreas Heiberg (November 16, 1758 – April 30, 1841) was a Danish author and philologist. He was born in Vordingborg, Denmark. The Heiberg ancestry can be traced back to Norway, and has produced a long line of priests, headmasters and other learned men. Peter Andreas Heibergs father was the Norwegian-born headmaster of the grammar school in Vordingborg, Ludvig Heiberg, while his mother was Inger Margrethe, daughter of the vicar at the manor of Vemmetofte Peder Heiberg, a relative of Ludvig Heiberg, and Inger Hørning, who came from a family of wealthy Danish merchants.

His father died when Heiberg was just two years old, and his mother moved with the children to live with her father at Vemmetofte near the town of Faxe in Zealand. This was to be Heiberg's home until he went to grammar school, from which he graduated in 1774. In 1777 he took the greater philological exam, and in 1779 he left Copenhagen, presumably due to gambling debts. He then went to Sweden to join the Swedish military forces. One and a half years later, his family bought him out of his military service, and after a short stay in Uppsala, he went to Bergen, where he stayed with his uncle for three years. In Bergen Heiberg met several writers who inspired him to start writing himself. After his return to Copenhagen, he used his linguistic skills to get a job as an interpreter. Heiberg also translates a publication by the French writer Jean-Charles Laveaux, which was highly critical towards the upper class, this was likely the reason why Heiberg chose to publish the translated version anonymously. In 1790, Heiberg marries the 16 year old Thomasine Buntzen with whom he has the son Johan Ludvig.

Many of Heiberg's role models were French and usually marked by the ideals of the enlightenment age.

His début novel Rigsdalersedlens Hændelser (1789) critically describes merchants, the nobility and the German influence on Denmark. This novel highly angers the Danish upper class, but Heiberg keeps writing similarly critical songs, articles, essays and plays. This leads to Heiberg being banished on Christmas eve, 1799. He had previously been given many warnings and fines for his works full of criticism of the government, but following the new harsher censorship laws by the ruler crownprince Frederick in September 1799 he was accused and sentenced retroactively to banishment. Hereafter, Heiberg settles in Paris where he lives until his death in 1841.

For ret os paa Jorden at fryde,

For ret os paa Jorden at fryde,
vi skabtes til Frihed af Gud;
fornuftige Love vi lyde,
men ingens vilkaarlige Bud.
Held os! Held os!
Naar dig, ædle Frihed! vi have,
lyd høit! vor Sang!
Hvert Baand og hver Lænke til Trods.

Himmelske Frihed! Skabernes Gave!
kom og opreis din Trone blandt os!

Naturen os dannede lige,
og Adel er ikkun en Lyd;
ja, ene bør Mennesket vige
for høiere Kundskab og Dyd.
Held os! Held os!
Naar fødsel ei meer os skal trykke!
Lyd høit! vor Sang!
Al Stolthed og Dumhed til trods!

Hellige Liighed, Menneskets Smykke,
kom og opreis din Trone blandt os!

For Sorger og Kummer at lindre,
steeg Venskab fra Himmelen ned,
vi følte Bekymringer mindre,
saa ofte en Ven med os leed.
Held os! Held os!
Her Venskab var altid tilstæde,
Lyd høit! vor Sang!
Hver avindsyg Nidding til Trods!

Salige Venskab! Jorderigs Glæde!
Bliv og grundfæst din Trone blandt os!

Peter Andreas Heiberg

Har jeg kuns en lumpen Daler

Mel.: Druen voxer paa vor Klode.

Har jeg kuns en lumpen Daler,
Notabene som er min;
nogle Flasker og Pokaler,
Notabene fyldt med Viin,

er jeg hjerteglad og blid,
Notabene, for en Tid.

Har min Daler faaet i Lommen —
Notabene, — faaet sin Rest;
er fra Barfreds Flasken kommen,
Notabene med Protest,

den, som da fornøier sig,
Notabene er ei mig.

Kysser jeg en Andens Pige,
Notabene, som er smuk;
vil min Skrædder fra mig vige,
Notabene, for et Buk,

er jeg hjerteglad og blid,
Notabene, for en Tid.

Er min Donna riig som Fanden,
Notabene riig paa Aar;
hører jeg min Skrædders Banden,
Notabene, indenfor.

Den, som da fornøier sig,
Notabene, er ei mig.

Glæden boer hos Viin og Piger,
Notabene, meget tit;
uden Penge Verden siger,
Notabene, saare lidt.

Disse tree min Glæde gjør,
Notabene, til jeg døer!

Peter Andreas Heiberg

Marseillasen

Op, I brave Marseillaner,
Op at kæmpe hver Galliens Mand,
Tyranniets det blodige Banner
Vaier over vort Fædreneland.
Hører I Lyden af Fjendens Kanoner?
Hører I ei, hvor han brøler Harm?
Snart myrder han i Eders Arm
Eders Børn, Eders Fædre og Koner.
Til Vaaben, i Gevær,
Til Vaaben En og Hver,
Afsted, afsted, de Voldsmænds Blod
Skal strømme for vor Fod.

Hvad vil disse Horder af Slaver
Disse Bander af kronede Mænd?
Siig, for hvem man vel Lænken tillaver,
Til hvis Hænder man smedede den?
Franske, høimodige Franske, for Eder!
Atter I skal udi Aaget gaae!
Os, Franske, tør man tænke paa
At paaliste de forrige Kjæder.
Til Vaaben i Gevær! etc.

Skal da disse fremmede Harer
Skrive Love i Løvernes Hjem?
Skulle vel hine leiede Skarer
Gaa med Seier i Gallien frem?
Skulle vi bære paa taalige Nakke
Lænker paalagte af Slavehaand,
Og tvinges, for de tunge Baand
Endog hine Despoter at takke?
Til Vaaben i Gevær, etc

Skjælver, I vort Fædrelands Fjender,
Skjælv og frygt nu hver fremmed Tyran,
Vort Mod I dog ei overvinder;
Snart skal strande Jer djævelske Plan,
Hver er Soldat, naar det Friheden gjælder;
Falder endog vore unge Mænd,
Af Jorden voxe nye igjen,
Som med Kjækhed Tyrannerne fælder.
Til Vaaben i Gevær, etc.

Saa til Felts mod Aristokrater,
Franske Helte, nu gjælder det paa,
Skaaner dog hine usle Soldater,
Som man prygler til mod Jer at slaae;
Men mod de blodige grumme Neroner,
Mod de Uhyrer som en Bouillé,
Der koldt sit Fødeland kan see
Tændt i Brand af Despotens Kanoner.
Til Vaaben i Gevær, etc.

Fædrelandets Kjærlighed lære
Vore Krigere Kjækhed i Krig,
Frihed, elskede Frihed, du være
Deres Hjælper, som fægte for dig.
Frihed, din mandige Stemme fremkalde
Seierens Sværd over Fjenderne,
Og gid de rasende maa see
Din Triumf og vor Ære, og falde.
Til Vaaben i Gevær,
Til Vaaben En og Hver,
Afsted, afsted, de Voldsmænds Blod
Skal strømme for vor Fod

Peter Andreas Heiberg

Mener du, at den har lykken fat,

Mener du, at den har lykken fat,
som i sin Haand holder snese Rigers Tømmer?
Hviler han i rolig Søvn hver Nat,
og mon han aldrig Død og Oprør drømmer?
Nei, I Potentater
udi alle Stater!
Al jer Magt og Ære
staaer ei mod min Lære:
Held den Mand, der har en fuld Pokal,
og Notabene har Ævne den at tømme!
Rhinens Dunster jage Livets Qval,
og i dens Draaber Livets Glæder svømme.

spørg min Ven, hiin seierkronet Helt,
Han svarer dig med Naturens stærke Stemme:
er jeg lykkelig, naar her i Felt
jeg Mennesket maa for Soldaten glemme?
Alle Hannibaler
ere Kannibaler.
Hvilken grusom Ære!
Bedre er min Lære:
Held den Mand, der har en fuld Pokal,
og Notabene har Ævne den at tømme!
Rhinens Dunster jage Livets Qval,
og i dens Draaber Livets Glæder svømme.

Guldet, troer du, er al Lykkes Maal;
men veed du vel, i lydiske Annaler
staaer der, at Kong Croesus steeg paa Baal,
for der at brændes med hans Kapitaler.
Sorg og Plager vige
sjelden fra den Rige;
lad ham Guldet prise!
Jeg bli'er ved min Vise:
Held den Mand, der har en fuld Pokal,
og Notabene har Ævne den at tømme!
Rhinens Dunster jage Livets Qval,
og i dens Draaber Livets Glæder svømme.

See paa Sandheds Vink staaer Skjalden op,
og med sin Sang fryder leiede Spioner;
bli'er forfulgt og syg paa Sjel og Krop,
og døer med Armod, Had og Laurbærkroner,
Skal det Summen være
af al Held og Ære,
jeg min Fjende skjenker
villig den og tænker:
Held den Mand, der har en fuld Pokal,
og Notabene har Ævne den at tømme!
Rhinens Dunster jage Livets Qval,
og i dens Draaber Livets Glæder svømme.

Ei skal Magtens Soelskin varme mig,
jeg fri vil gjøre mig Livets Timer glade;
om min Isse Ranken flette sig,
saa leer jeg ad de tørre Laurbærblade.
Kun saa mange Penge,
at jeg ei skal trænge
til lidt Viin at drikke!
Meer jeg ønsker ikke.
Held den Mand, der har en fuld Pokal,
og Notabene har Ævne den at tømme!
Rhinens Dunster jage Livets Qval,
og i dens Draaber Livets Glæder svømme.

Peter Andreas Heiberg

Min politiske Omvendelse

Hymne til Folkevennen

Jeg skrev saa tidt med vanhellig Pen,
Min ringe Geist var i Satans Eie;
Tak skee dig, ærede Folkeven,
Der mig omvendte fra Syndsens Veie!
At jeg begynder
At angre Synder
Det til din Ære jeg høit forkynder,
Held vorde dig!

At den er skyldig i Mytterie
Som denne Sandhed i Tvivl tør drage,
At Folk er Kongers Hollænderie
Hvis Ost og Smør de har Lov at tage,
Og som desuden
Maae ligne Studen,
Naar en Forpagter faaer Lyst til Huden,
Det veed jeg nu.

At Frihed er et forbandet Ord,
Som Herren skabte udi sin Vrede,
Blot for at straffe den gale Jord
Og Verdens Undergang at berede,
At Skraal mod Lænker
Den Ret forkrænker,
Som Gud paa Vuggen Monarken skiænker,
Er soleklart.

At den er altid med Viisdom fød,
Der sexten Ahner og flere tæller;
For ham er det kuns et Smørrebrød
Hvorved den støvede Lærde træller,
At Dyd og Ære
Vil ene være
Hos dem, der Skiolde og Hielme bære,
Er nu min Troe.

At den Nation jeg ei nævne tør,
Skiønt den behandler os som den lyster,
Har al den Frihed man have bør,
Saa den med Rette sig deraf bryster.
Ak, skiønt vi sukke,
Vi ei tør mukke,
Men dybt for den os i Støvet bukke,
Er sandt og vist.

Du har beviist, og modtag min Tak,
At Frankrig er kuns et Øglerede;
At der fordømte rebelske Pak
Bør føle Kongernes grumme Vrede;
At Blod i Strømme

Bør oversvømme
Det Land som vovede frækt at dømme
Sin Souverain.

Du lærte mig, at i Krigens Tid
Kun Landets Børn bør for Landet stride;
Og at naar Kongen har endt sin Strid,
Han ei paa Borgeren meer maae lide;
For ham at ave
Bør Kongen have
En skiønne Flok af de kiekke brave
Daraussen fra.

Af disse Sandheder før jeg loe;
Den Latter blev mig til Skam og Skade;
Thi sværger jeg til en bedre Troe,
Om Demokrater mig end vil hade.
Det Had jeg venter
Betalt med Renter
Ved nogle bitte Emolumenter.
Forstaaer I mig?

Peter Andreas Heiberg

Selsksabs-Sang

Den 25de September 1790

Hver Mand i Byen om Indtoget taler,
Om Transparenter og Dandserens Gang.
Decorationer og Porte man maler;
Synger hvad elleve Muser besang.
Alle begloede,
Faa kun forstode
Digterens Fingal og Frode.

Ordener hænger man paa Idioter,
Stierner og Baand man kun Adelen gier;
Men om de Mallinger, Suhmer og Rother,
Men ei et Ord i Aviserne seer.
Dog, har man Hierne,
Kan man jo gierne
Undvære Orden og Stierne.

Rigdommen voxer i Adelens Bleer;
Og, som en Skoemager nyeligt har sagt,
Eene de van'er, og von'er, og de'er
Holder Fortuna og Plutus i Agt.
Har vi ei meget,
Er det vort eget,
Som ei fra Staten er sveget.

Her man despotiske Satser ei lærer;
Lighed blant Mennesker drive vi paa;
Og ei, som Jydernes Proprietærer,
Ønske os Slaver, og Bønder at flaae.
Selv vi os føde;
Agerens Grøde
Vi ei som Dosmere øde.

Stormanden svirer, og glemmer den Arme,
30 Kan ham med kold Ligegyldighed see.
Vi ere Smaafolk, og føle med Varme,
Midt under Sviren, Elendigheds Vee.
Hungriges Mave
Fordrer en Gave;
Giver! og Tak skal I have.

Peter Andreas Heiberg